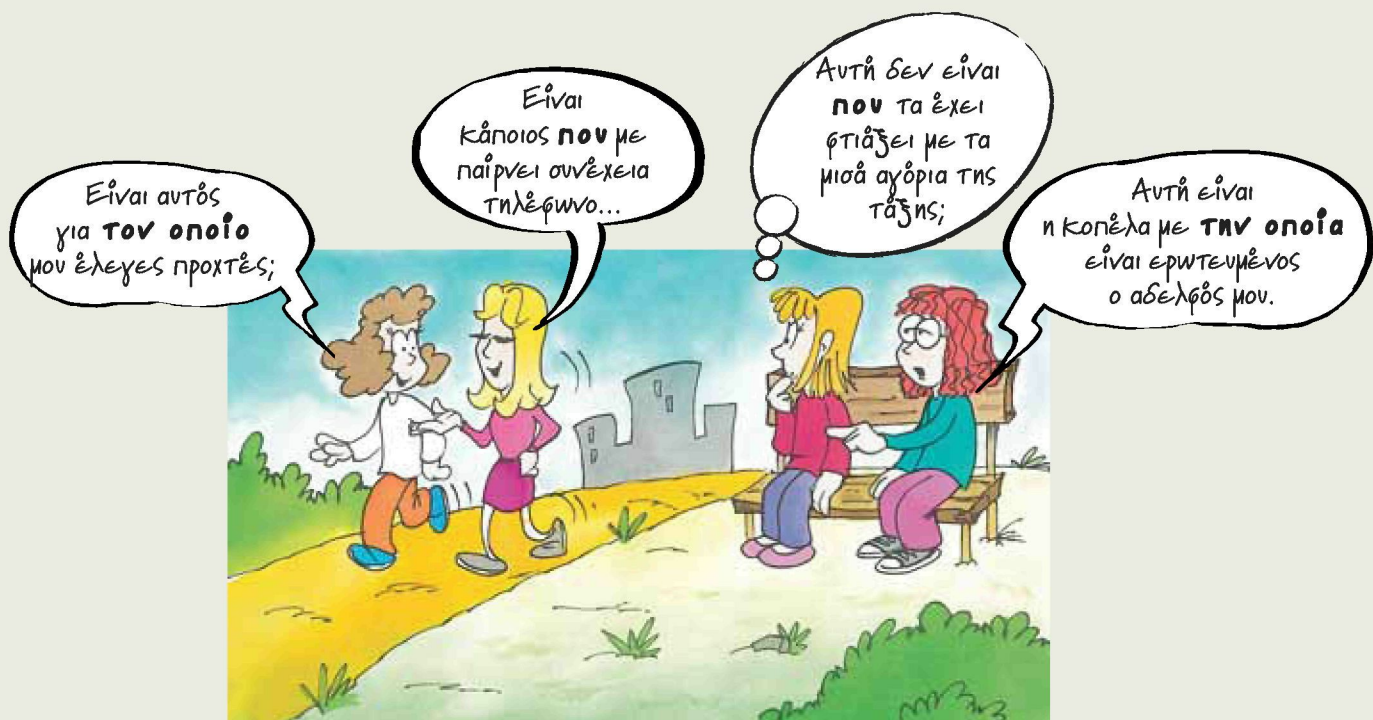
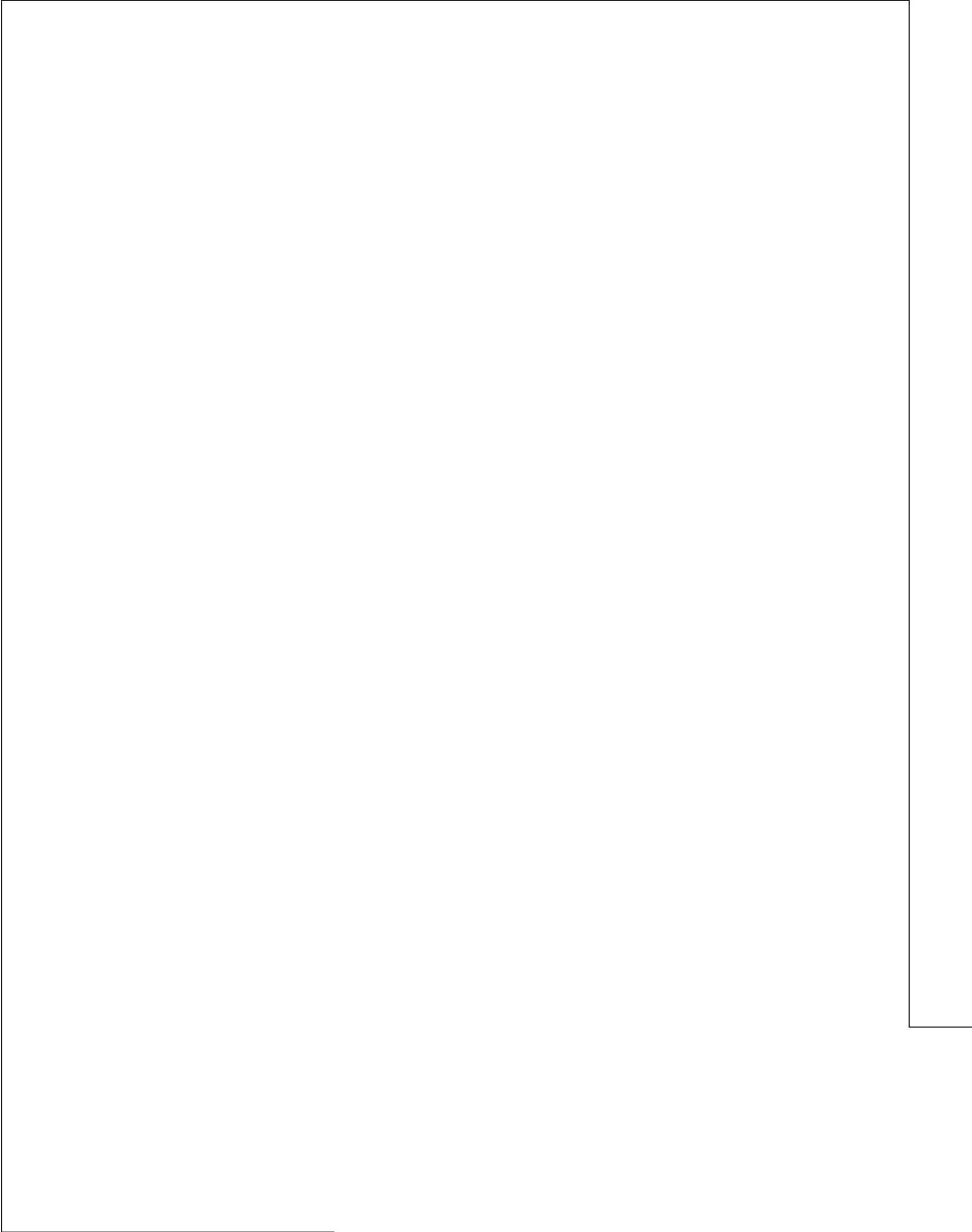

αντωνυμίες

ΑΝΑΦΟΡΙΚΕΣ

ΠΡΟΣΕΞΕ!

Η αναφορική αντωνυμία **ΠΟΥ** δεν κλίνεται.

ΠΟΥ	η	οποία	ο	οποίος	το	οποίο
	της	οποίας	του	οποίου	του	οποίου
	την	οποία	τον	οποίο	το	οποίο
	οι	οποίες	οι	οποίοι	τα	οποία
	των	οποίων	των	οποίων	των	οποίων
	τις	οποίες	τους	οποίους	τα	οποία

Το όνειρο που είδα

Μαρία: Μαμά, μαμά, Ειρήνη, ελάτε να σας πω, είδα ένα τρομακτικό¹ όνειρο...

Ειρήνη: Για πες, για πες...

Μαρία: Εγώ και εσύ, Ειρήνη, ζούσαμε με άλλους γονείς, φτωχούς, οι οποίοι, επειδή δεν είχαν ψωμί, μας διώξαν... Εμείς πετάξαμε από ένα παράθυρο, που άνοιξε μόνο του... Πετούσαμε πάνω από βουνά, χωράφια, δάση. Και φτάσαμε σε κάτι δέντρα, σαν μια ζούγκλα, πάνω στα οποία ακούγονταν ζώα να ουρλιάζουν². Και ξαφνικά το δάσος γίνεται ένα λιβάδι στο οποίο ήταν ένα ωραίο σπίτι. Αχ, μαμάκα μου... Έξω το λιβάδι ήταν γεμάτο με λαγούς από τις πλάτες των οποίων πετούσαν σοκολάτες... Τότε μια μάγισσα μας λέει: «Φάτε όσες θέλετε...». Η Ειρήνη αρπάζει μία. Τότε βλέπουμε εσένα και τον Πέτρο, το φίλο μου, να τρέχετε και να φωνάζετε: «Σταματήστε! Όλες οι σοκολάτες είναι δηλητηριασμένες³...».

Μαμά: Ένα όνειρο ήταν, παιδί μου...

Ειρήνη: Μαμά, εγώ γιατί δε βλέπω όνειρα;

1. **τρομακτικός, -ή, -ός:** κάτι που με φοβίζει.

2. **ουρλιάζω:** φωνάζω πολύ δυνατά: *Ουρλιάζω από πόνο.*

3. **δηλητηριασμένος, -η, -ο:** που έχει φαρμάκι, δηλητήριο.

1. Συνεχίζεις εσύ.

Διάβασε το κείμενο και συμπλήρωσε κάποιες προτάσεις με την αντωνυμία **Ο ΟΠΟΙΟΣ** και κάποιες άλλες με την αντωνυμία **ΠΟΥ**.

✓ Εγώ και η Ειρήνη ζούσαμε με άλλους γονείς, οι οποίοι, επειδή δεν είχαν ψωμί, μας διώξαν.

1. Φτάσαμε σε κάτι δέντρα

2. Το δάσος γίνεται

3. Το λιβάδι ήταν γεμάτο λαγούς,

1. Πετάξαμε από ένα παράθυρο

2. Στο δάσος ήταν μια μάγισσα

3. Εμείς είδαμε εσένα και τον Πέτρο

ΠΟΥ ΤΟΝ / ΠΟΥ ΤΗΝ / ΠΟΥ ΤΟ

που + αιτιατική αδύνατου τύπου προσωπικής αντωνυμίας

που τον/την/το

που τους/τις/τα

➤ Είδα στη βιτρίνα ένα φορεματάκι που το ζήλεψα!

Η πρώτη ραπτομηχανή

Ο Έλιας Χοβ είναι ο εφευρέτης της ραπτομηχανής. Για πολύ καιρό δεν μπορούσε να τελειώσει τη μηχανή. Ένα πρωί ξύπνησε με την τέλεια λύση, που την ονειρεύτηκε. Είδε στον ύπνο του ένα βασιλιά που τον φοβήθηκε πολύ, γιατί ήταν άγριος και τρομακτικός. Ο βασιλιάς τον διέταξε να τελειώσει τη μηχανή. Διαφορετικά θα τον σκότωνε.

Ο Χοβ πρόσεξε στο όνειρο ότι η λάμα¹ του ακοντίου² είχε τρύπα στη μέση. Ξύπνησε, έφτιαξε μια βελόνα και τελείωσε τη μηχανή του.

2. Τι λείπει;

Συμπλήρωσε με: **ΠΟΥ ΤΗ(Ν), ΤΟ(Ν), ΜΑΣ, ΜΟΥ...**

✓ Η Μαρία που τη χαιρετήσαμε μένει στη γειτονιά μας.

1. Για κοίτα! Είναι ο Γιάννης είδαμε χθες στην ταβέρνα.

2. Η Μαρία συμμετέχει σε ένα θεατρικό οργανώνει ο καθηγητής της μουσικής.

3. Η γάτα, χαρακτηρίζουν ως «πρωταθλήτη στο ονείρεμα», κοιμάται 16 ώρες την ημέρα.

4. Ο Μέγας Ναπολέων κοιμόταν λίγες ώρες, όμως προλάβαινε να δει όνειρα θεωρούσε ως συμβουλές για τις εκστρατείες³ του.

5. Ξανάρχισε τα Αγγλικά, είχε αφήσει εδώ και χρόνια.

1. η λάμα: μακρόστενο μεταλλικό αντικείμενο που κόβει πολύ: η λάμα του ξυραφιού.

2. το ακόντιο: μακρύ ξύλο με μεταλλική μύτη που χρησιμεύει για όπλο.

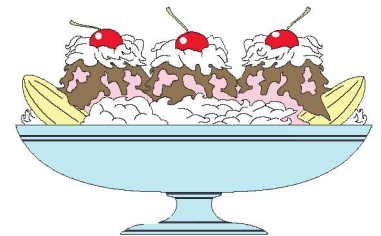
3. η εκστρατεία: ο στρατός που πηγαίνει για πόλεμο.

			
Ονομαστική	ο οποίος	η οποία	το οποίο
 Γενική	του οποίου	της οποίας	του οποίου
Αιτιατική	τον οποίο	την οποία	το οποίο
Ονομαστική	οι οποίοι	οι οποίες	τα οποία
 Γενική	των οποίων	των οποίων	των οποίων
Αιτιατική	τους οποίους	τις οποίες	τα οποία

3. Τι λείπει;

Συμπλήρωσε με το **Ο ΟΠΟΙΟΣ, Η ΟΠΟΙΑ, ΤΟ ΟΠΟΙΟ...**

- α.** Αυτή είναι η Ελένη η οποία μένει δίπλα.
 Αυτή είναι η Ειρήνη γνώρισα χθες.
 Αυτή είναι η Ειρήνη ο πατέρας είναι δάσκαλος.
- β.** Αυτά είναι τα γλυκά μου αρέσουν.
 Αυτά είναι τα γλυκά έφερε η γιαγιά.
 Αυτά είναι τα γλυκά τη συνταγή μου την είπε η Ειρήνη.
- γ.** Αυτός είναι ο Πέτρος η δασκάλα αγαπάει πολύ.
 Αυτός είναι ο Πέτρος οι γονείς χάρισαν.
 Αυτός είναι ο Πέτρος βγαίνει πάντα πρώτος στους αγώνες.

4. Πες το αλλιώς!

- ✓ Η Μαρία ψάχνει την τσάντα της, που την αφήνει εδώ κι εκεί.
 ➔ Η Μαρία ψάχνει κάθε πρωί την τσάντα της, την οποία αφήνει εδώ κι εκεί.

- Ξέρουμε τον άνθρωπο που τον ψάχνεις τόσο καιρό.
.....
- Βλέπεις την κοπέλα που τη γνωρίζει και ο Πέτρος;
..... ;
- Άκουσα τα νέα που τα είπαν χθες τα παιδιά στην τάξη.
.....
- Θα ήθελα τους φακέλους που τους πήρε χθες από το γραφείο.
.....
- Πάρε τις καρτέλες που τις δάνεισες για το πάρτι της Μαρίας.
.....

που τη(ν)	→	τη(ν) οποία
που το(ν)	→	το(ν) οποίο
που τα	→	τα οποία
που τους	→	τους οποίους
που τις	→	τις οποίες

5. Ύπνε που παίρνεις τα παιδιά...

Τι γράφουν για τον ύπνο; Συμπλήρωσε ό,τι λείπει, όπως στα παραδείγματα.

Ο Αριστοτέλης έγραψε ένα βιβλίο για τον ύπνο, στο^{οποίο}..... προσπαθεί να εξηγήσει γιατί κοιμούνται οι άνθρωποι. Αυτός πίστευε ότι ο ύπνος είναι μια διαδικασία κατά το στομάχι βγάζει ατμούς με υψηλή θερμοκρασία. Οι ατμοί αυτοί ανεβαίνουν στον εγκέφαλο, στον ψύχονται¹. Μετά κατεβαίνουν προς τα κάτω και ψύχουν την καρδιά.

Σήμερα πιστεύουν πως το σώμα του ανθρώπου αλλά και των ζώων λειτουργεί με ένα συγκεκριμένο ρυθμό, στον ανήκει και ο κύκλος δράσης-ύπνου.

Τα μωρά κοιμούνται 14 έως 16 ώρες την ημέρα, από οι 5-6 είναι ύπνος με όνειρα.

Οι ελέφαντες κοιμούνται μόνο 3-6 ώρες κάθε νύχτα, εκ^{των οποίων}..... τις δύο παραμένουν όρδιοι.

6. Πες το αλλιώς!

1. Κάλεσαν την αδελφή του γιατρού που μένει εδώ κοντά. (ο γιατρός μένει εδώ κοντά)

.....

2. Υπήρχε κι ένα κάστρο στην πόλη που επισκεφτήκαμε χθες. (το κάστρο επισκεφτήκαμε)

.....

3. Γνωρίσαμε τον πατέρα του νεαρού που τόσο συμπαθεί η αδελφή σου. (το νεαρό συμπαθεί)

.....

4. Συνάντησα τη φίλη της ξαδέρφης μου που με είχε πάρει τηλέφωνο. (η φίλη μου τηλεφώνησε)

.....

- Απόψε θα εμφανιστεί η Ειρήνη. Γί' αυτήν λένε ότι τραγουδάει πολύ ωραία.
- Απόψε θα εμφανιστεί η Ειρήνη, για την οποία λένε ότι τραγουδάει ωραία.
- Απόψε θα εμφανιστεί η Ειρήνη, που λένε ότι τραγουδάει ωραία.

ΠΡΟΣΟΧΗ!

Με τις προθέσεις **ΓΙΑ, ΜΕ, ΑΠΟ, ΧΩΡΙΣ, ΚΑΤΑ** βάζουμε το **Ο ΟΠΟΙΟΣ, -Α, -Ο**.

1. ψύχομαι: παγώνω, κρυώνω.

7. Όποια ξέρει, ας απαντήσει!

Τι σημαίνουν οι παροιμίες;

1. Όποιος βιάζεται σκοντάφτει.
2. Όποιος λέει την αλήθεια, έχει το Θεό βοήθεια.
3. Όποιος ψάχνει τα πολλά, χάνει και τα λίγα.
4. Όποιος στήνει για άλλον παγίδα, πιάνεται ο ίδιος μέσα.
5. Όποιος έχει πολλούς εχθρούς, δε βρίσκει ποτέ φίλους.
6. Όποιος πεινάει, καρβέλια¹ ονειρεύεται.
7. Όποιος δε θέλει να ζυμώνει², δέκα μέρες κοσκινίζει.
8. Με όποιον δάσκαλο καδίσεις, τέτοια γράμματα θα μάδεις.

				
	Όνομαστική	όποιος	όποια	όποιο
	Αιτιατική	όποιο	όποια	όποιο
	Όνομαστική	όποιοι	όποιες	όποια
	Αιτιατική	όποιους	όποιες	όποια

8. Τι λείπει;

Συμπλήρωσε τις προτάσεις με: ΟΠΟΙΟΣ, ΟΠΟΙΑ, ΟΠΟΙΟ.

1. – Αχ, τι πολλά κολιέ που έχεις!
– Θέλεις να σου χαρίσω ένα;
– Ποιο να πάρω;
– θέλεις.
2. – Παιδιά, την Κυριακή πάμε εκδρομή.
– Δεν μπορούμε, κύριε. Τη Δευτέρα γράφουμε τεστ.
– Εντάξει, ας έρδει θέλει.
3. Παιδιά, σήμερα ένας συμμαθητής σας έχασε το πορτοφόλι του.
..... το βρει, να το φέρει στο γραφείο του διευθυντή.
4. – Μαρία, δεν ξέρεις πού είναι το γήπεδο;
– Όχι, δεν ξέρω.
– ρωτήσεις δα στο πει.
5. – Πάμε βόλτα σήμερα;
– Πότε;
– ώρα θέλεις.

1. το καρβέλι: το ψωμί.

2. ζυμώνω: ανακατεύω αλεύρι και νερό με τα χέρια για να φτιάξω ψωμί.

9. Όσο θέλω;

Συμπλήρωσε με ΟΣΟΣ, ΟΣΗ, ΟΣΟ.

- ✓ – Πόσο χρώμα να βάλω; – Όσο δες.
- 1. – Μαμά, να βάλω λίγη σαλάτα ακόμη; – Βάλε θέλεις.
- 2. – Πόσα λεφτά να πάρω; – σου χρειάζονται.
- 3. – Πόσο φαγητό να σου βάλω; – Βάλε δες.
- 4. – Πόσο ψωμί να κόψω; – δες.

				
	Ονομαστική	όσος	όση	όσο
	Γενική	όσου	όσης	όσου
	Αιτιατική	όσο	όση	όσο
	Ονομαστική	όσοι	όσες	όσα
	Γενική	όσων	όσων	όσων
	Αιτιατική	όσους	όσες	όσα

10. Όσοι μπορούν...

Συμπλήρωσε με ΟΣΟΙ, ΟΣΕΣ, ΟΣΑ.

- ✓ – Θα έρθετε όλοι στο πάρτι; – Όσοι μπορούσαμε.
- 1. – Πόσα κορίτσια θα κάνουν την εργασία; – μπορούν.
- 2. – Μαμά, πόσες κάρτες να γράψω σήμερα; – μπορείς.
- 3. – Πόσους καλεσμένους θα έχουμε στο πάρτι; – πει ο μπαμπάς.
- 4. – Κύριε, δεν μπορώ να κάνω όλους τους γύρους. Κουράστηκα. – Κάνε μπορείς.
- 5. παιδιά μένουν κοντά, θα έρθουν στο σπίτι με τα πόδια.

11. Συμπλήρωσε.

Χρησιμοποίησε τον τύπο ΟΣΩΝ.

- ✓ Όσων παιδιών οι γονείς λείπουν, δε θα έρθουν στην εκδρομή.
- 1. Θέλω τα ονόματα παιδιών απουσιάζουν.
- 2. μαθητών οι βαθμοί είναι μεγαλύτεροι από 18 παίρνουν έπαινο.
- 3. Να ενημερωθούν οι γονείς παιδιών έχουν πολλές απουσίες.
- 4. μαθητών τα ονόματα αρχίζουν από Κ να έρθουν να παραλάβουν τα μαθητικά τους πάσα.

